

**SERENA
WILLIAMS**

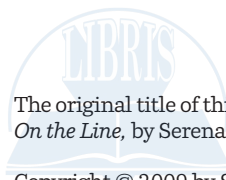
SERENA WILLIAMS

împreună cu Daniel Paisner

Pe linie

Traducere din limba engleză de
Diana Grigoriu

The original title of this book is:
On the Line, by Serena Williams.

Copyright © 2009 by Serena Williams. All rights reserved.

© Publica, 2014, pentru ediția în limba română.

ISBN 978-606-8360-99-7

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Williams, Serena

Pe linie / Serena Williams ;

trad.: Diana Grigoriu. - București : Publica, 2014

ISBN 978-606-8360-99-7

I. Grigoriu, Diana (trad.)

796.342(73)(0:82-94).

VICTORIA BOOKS este un imprint al editurii PUBLICA

EDITORI: Cătălin Muraru, Silviu Dragomir

DIRECTOR EXECUTIV: Bogdan Ungureanu

DIRECTOR EDITORIAL: Doru Someșan

DESIGN: Alexe Popescu

REDACTOR: Ruxandra Tudor

CORECTURĂ: Rodica Crețu, Elena Bițu

DTP: Florin Teodoru

Această carte îi este dedicată tatăicului meu, a cărui viziune
și dăruire nemărginită au făcut ca nimic să nu-mi fie
imposibil de realizat. Te iubesc.

Mulțumiri

Când oamenii mă felicită, după ce eu și Venus câștigăm un turneu de tenis la dublu, le spun mereu că nu am alt merit decât acela de a-mi fi ales partenera potrivită și, odată meciul început, de a sta de o parte și de a o lăsa pe Venus să facă toată treaba.

Același sentiment mă încearcă și în privința acestei cărți, pentru că am fost binecuvântată de la bun început să lucrez cu oameni buni și creativi. În primul și-n primul rând, trebuie să-l preamăresc pe Dumnezeu Iehova pentru că mi-a oferit posibilitatea de a scrie această carte. Îi mulțumesc mamei pentru susținere, pentru dragostea ei necondiționată, pentru puterea și pentru zâmbetul ei. Mamă, fără tine, apariția acestei cărți nu ar fi fost posibilă. Tati, încrederea ta în mine m-a făcut să devin campioană nu numai pe teren, dar și în afara lui. Vă iubesc pe amândoi!

N-aș fi putut face asta fără sora și sfătuitoarea mea în ceea ce privește afacerile, Isha. Când am vrut să renunț la proiect, ea a fost cea care m-a împins de la spate, care a știut cum să mă motiveze și care s-a ocupat de acesta de la început până la sfârșit, fără să-l scape din vedere niciun moment. Isha, nu-ți pot mulțumi suficient!

Aș vrea, de asemenea, să-i mulțumesc impresarei și prietenei mele de la Agenția William Morris, Jill Smoller – ai fost de partea mea la bine și la rău,

apreciez enorm că m-ai ajutat cu acest proiect. Însemni foarte mult pentru mine! Îi mulțumesc de asemenea și lui Evan Levy, care este neprețuit pentru echipa mea.

Trebuie să-i mulțumesc și lui Susanne Gluck, directoarea departamentului literar de la William Morris. N-aș putea fi Serena fără avocata mea, Keren Davis, fără colega sa, Theresa Simpson, și fără managerul meu, Larry Bailey. Fiecare dintre ei a avut un rol definitoriu în drumul meu corect prin viață, încă de când aveam nouă ani.

Bineînțeles că nu aș putea obține nimic fără susținerea constantă a surorilor mele: Yetunde, cea mai bună soră mai mare din lume, Lyndrea, inima mea, și Venus, cea mai bună prietenă ! Yetunde, trăiești veșnic în sufletul meu și te port în gând în fiecare zi. Surorile mele mă țin cu picioarele pe pământ și mă iubesc orice-ar fi – m-au iubit chiar și atunci când au aflat că le-am spart pușculițele!

Îi sunt datoare coautorului meu, Dan Paisner. Dan a fost nevoit să mă urmărească prin toată lumea pentru a-mi transpune gândurile în aceste pagini. Da, am reușit, Dan!

Îi sunt recunoscătoare lui Karen Kosztolnyik, redactorul de la Grand Central Publishing, care a făcut o treabă grozavă, ajutându-ne pe mine și pe Dan să schițăm manuscrisul și să-i dăm o formă elegantă. Karen, cunoștințele tale au făcut din această carte o lectură amuzantă, dar captivantă. Doresc să le mulțumesc tuturor oamenilor minunați de la Grand Central, care m-au ajutat din culise. Aș dori să-i includ aici pe: asistenta lui Karen, Celia Johnson, editorul Jamie Raab, redactorul-șef Deb

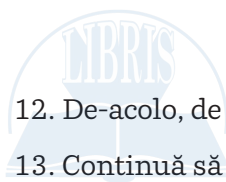
Futter, editorul asociat Emi Battaglia, redactorul Tareth Mitch, directorul de publicitate Jennifer Romanello, agenții de presă Jimmy Franco și Linda Duggins, directorul artistic Claire Brown... și pe toți ceilalți care au avut un rol în transformarea mea într-un scriitor adevărat.

La final, doresc să le mulțumesc tuturor cititorilor și susținătorilor mei pentru curiozitatea de a-mi ține companie de-a lungul acestor pagini. Mergeți mai departe cu o doză mare de curaj și cu încrederea că puteți face orice vă propuneți.

CUPRINS

Mulțumiri	7
Prolog	15
1. Condu puțin, lovește puțin	27
2. Cea mai mare dragoste dintre toate	55
3. Eu și V	75
4. Săgețile otrăvite de la Indian Wells	101
5. Credință, familie, Florida	133
6. Pe cont propriu	163
7. Exprimare prin modă	183
8. Șlemul Cutare-și-Cutare	201
9. Tunde	219
10. Fă o schimbare	239
11. Numai cei puternici supraviețuiesc	261

12. De-acolo, de jos, până sus	287
13. Continuă să joci, Serena!	307
14. U.S. Open 2008 – jurnalul meu de turneu	333
Gânduri de încheiere	361

„Când dai greș, dai greș de unul singur.“

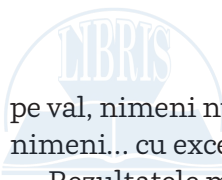
– text scris de Richard Williams pe un teren de tenis, în încercarea de a-și impulsiona tinerele fiice

3 septembrie 2008

Stadionul Arthur Ashe, U.S. Open. Joc împotriva lui Venus. Reflectoarele sunt ațintite pe noi și arenele sunt pline. Deși mi-e ciudă că suntem numai în sferturile de finală, consider că fiecare întâlnire dintre noi este o adevărată bătălie. Ultima dată când am jucat una împotriva celeilalte a fost în finala de la Wimbledon, în urmă cu puține luni. Venus a știut atunci să fie mai bună, dar și eu m-am ținut pe poziții – am condus primele două sau trei ghemuri. Fără teamă, numai așa trebuie să joci pe iarbă. Mă concentram pe loviturile câștigătoare, așa cum învățasem că trebuie să fac, dar de la un punct încolo am început să gândesc prea mult și meciul s-a dus. Asta se întâmplă câteodată, mai ales când lupt împotriva unei jucătoare dure ca sora mea mai mare.

Gândindu-mă la meciul pe care urma să-l joc, încercam să-mi tot reamintesc cât de bună este Venus. Și cât de puternică trebuie să fiu eu ca să-i fac față. Câtă grijă trebuie să am în apărare. Toată săptămâna, de când am văzut pentru prima dată rezultatele tragerii la sorți, am tot vizualizat sfertul acesta de finală cu V. Este cea mai bună jucătoare din circuit și are un serviciu colosal. Când este

pe val, nimeni nu se poate atinge de ea. Mă rog, nimeni... cu excepția mea.

Rezultatele meciurilor în care jucam una contra celeilalte nu au fost niciodată la fel. La început, V mă bătea destul de rău. După aceea, a venit rândul meu: am învins-o de patru ori la rând, în finalele a patru turnee majore. Acum, lucrurile s-au schimbat din nou. Am jucat una împotriva celeilalte de nenumărate ori, ne cunoaștem reciproc jocul extrem de bine și deci nu prea există surprize între noi. Venus, spre deosebire de mine, are tendința de a gândi adevărate strategii înaintea unui meci, așa că știu că va încerca să mă pună în încurcătură. Va executa loviturile într-un mod cu totul diferit, din cu totul alte unghiuri, va veni sigur cu ceva diferit, cu vreo nouă deghizare. Eu am tendința de a reacționa mai ușor decât V, așa că-mi propun doar să fiu gata pentru orice ar lansa spre mine.

În timp ce executăm loviturile de încălzire, mă gândesc că ar trebui să-și reinventeze complet jocul dacă speră să câștige. Asta pentru că și eu m-am prezentat extraordinar de-a lungul întregului an. Deși am jucat în forță, cu lovituri pline de consistență, nu am învins în niciun turneu major, dar am fost foarte aproape. Am câștigat însă nenumărate turnee mai mici și am obținut chiar și medalia de aur la dublu feminin împreună cu Venus, la Jocurile Olimpice de la Beijing. Și sunt sănătoasă. Aceasta e cheia. Odată cu participarea la această ediție a U.S. Open, pot spune că este prima dată când joc la toate cele patru turnee majore consecutiv, așa că sunt mulțumită de starea mea fizică, de energia și concentrarea mea. Iar asta se

vede în jocul meu, pentru că, cu cât joc mai mult, cu atât joc mai bine. Iar Venus știe și ea aceste lucruri despre mine. Știe că trebuie să vină cu... ceva. Și eu știu ce știe ea. Iar ea știe ce știu eu. După cum spuneam, nu există surprize.

Planul meu este să încep rapid, poate o prind pe Venus până să-și intre în ritm. De multe ori, chiar și jucătorii de top bâjbăie primele câteva ghemuri ale meciului. Și mie mi s-a întâmplat. La începutul unui meci, orice jucător pare să-și testeze adversarul, cu teama de a nu face greșeli, așa că joacă încordat până când lucrurile încep să se mai detensioneze. Aceste prime ghemuri seamănă într-un fel cu un meci de box: doi luptători își dau ocol în ring, fiecare așteptându-l pe celălalt să facă prima mișcare. Este un fel de dans în care fiecare dansator stă în expectativă, dar mie nu-mi stă în fire să aștept, eu trebuie să mă năpustesc. Această tehnică însă nu se potrivește mereu, pentru că uneori jocul nu-ți oferă ceea ce ai nevoie pentru a o pune în aplicare, dar cam asta e ideea.

Începem pe serviciul meu, ceea ce este extraordinar. Un serviciu puternic ca al meu mă poate monta pentru tot meciul. Deja mă gândesc: „Ei bine, Serena, acum să te văd“. Pășesc însă lângă tușă și nu arunc mingea pe cât vreau eu de sus pentru a o putea lovi cu putere, așa că sfârșesc prin a trimite primul serviciu în fileu. Asta îmi dă puțin peste cap planul de joc. Nu mult, dar o face. Încerc să nu acord multă importanță primului punct al meciului sau primului serviciu, întrucât nu valorează cu nimic mai mult decât alte lovituri pe care trebuie să le execuți pentru a câștiga. Iei acel

prim punct, dar tot trebuie să mai obții încă o sută. Unii jucători gândesc exact invers. Vor să înscrie primii pe tabelă și să joace preluând conducerea, dar eu nu-mi fac griji în această privință. Nu-mi fac griji nici măcar în legătură cu primul ghem decât dacă, evident, sunt la serviciu, caz în care îl domin complet. Atunci n-o pot lăsa pe cealaltă fată să facă break.

Venus îmi trimite al doilea serviciu departe, chiar pe linia de fund, forțându-mă să execut un salt scurt pentru a riposta. Este o lovitură pe care am exersat-o la antrenamente cu tata și presupun că și Venus a lucrat la ea. Este o lovitură dificil de apărat, pentru că-ți vine chiar la picioare, cu viteză, iar tu ești puțin dezechilibrat deoarece tocmai ai servit. Nu pot să fac mai mult decât să trimit scurt mingea peste fileu, acolo unde așteaptă Venus. Spre norocul meu, încearcă imposibilul cu acea minge, alegând o lovitură pe forehandul meu către linia de tușă, și ratează din plin.

Inspir adânc. Pentru mine nu contează dacă adversara este învinsă de mine însămi sau dacă se învinge singură. Tot ce contează este să fie învinsă, chiar și dacă este vorba despre sora mea. O iubesc mult (este cea mai bună prietenă a mea!), dar îmi șterg acest lucru din minte când jucăm. În timpul meciului, este ca oricare altă fată care stă dincolo de fileu și care încearcă să mă țină departe de ceea ce îmi doresc. Iar ea simte același lucru. Ne spunem că putem fi surori ceva mai târziu.

Venus obține imediat punctul înapoi. I-l ofer practic cu o greșeală neforțată pe returul ei, direct în fileu, așa că mai inspir o dată adânc pentru a mă

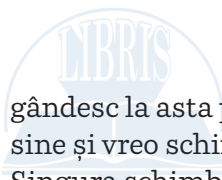

liniști. Mă gândesc: „Haide, Serena. Nu poți ceda în felul ăsta la o lovitură atât de neînsemnată“.

La 15-egal, sunt prinsă pe picior greșit în mijlocul unui schimb lung de mingi. Venus lovește cu putere un retur jos pe care eu nu-l văd trecând de fileu, așa că nu mă mișc spre minge cum ar trebui și sfârșesc plătind prețul. De fapt, nu mă mișc deloc. Ai numai o fracțiune de secundă să ajungi pe traiectoria loviturii adversarului, iar eu tocmai am irosit acea fracțiune de secundă, așa că mingea lui Venus cade pe teren ușor, dar mai departe decât o pot eu ajunge. Sunt atât de dezamăgită, că-mi vine să-mi trag singură una în cap cu racheta. Știu bine că nu trebuie să renunț la un punct înainte ca schimbul de mingi să se fi încheiat.

Unul dintre lucrurile grozave ale tenisului este că nu-ți dă timp să stăruie asupra propriilor greșeli. Dacă irosești prea mult timp cu o greșeală, vei comite alta. Și alta. Există mereu un viitor punct care să-ți ocupe întreaga atenție, așa că las deoparte acea eroare de gândire și pășesc lângă linie. Acum este rândul lui Venus să se revanșeze cu o eroare de gândire – un retur lung care duce scorul ghemului la 30-30. Pune apoi mingea acolo unde dorește, dar încearcă să fie prea precisă și o lovește lung, trimițând-o către linia de tușă, unde a greșit și mai devreme, iar eu ajung astfel la 40-30.

E rândul meu – bat mingea ceva mai mult înainte de a servi..., după care urmează o lovitură ca din pușcă, aproape chiar în T, care parcă fuge de forehandul lui V pe o traiectorie. Primul meu as. Mă bucur că am reușit o astfel de lovitură chiar din primul ghem, dar nici acum nu am timp să mă

gândesc la asta prea mult, pentru că nu a adus cu sine și vreo schimbare majoră în scorul meciului. Singura schimbare este în pozițiile noastre pe teren. Încerc să nu o privesc pe V în ochi când trec pe lângă ea. Când joc, am o căutătură răutăcioasă, de gheață, așa că, dacă mi se întâlnesc privirile cu ale adversarei, aceasta își lasă ochii în jos. Nu-i mare lucru, dar în cazul lui V mi-e teamă că voi zâmbi sau voi izbucni în râs, așa că mai bine nu mă uit, ca nu cumva să descarc tensiunea. Mai bine o las să se acumuleze și să fiarbă, folosind-o ulterior în avantajul meu.

De obicei, nu mă gândesc prea mult la asta. De fapt, în primul ghem al meciului am un obicei aparte – trec pe cealaltă parte a terenului cât mai departe de adversara mea. N-am mai văzut pe altcineva făcând asta, dar pentru mine a devenit un obicei. Mă gândesc că nu am motiv să trec prin fața arbitrului de scaun dacă nu se face nicio schimbare. Dacă nu simt nevoia unei guri de apă sau dacă nu vreau să schimb ceva din echipament, prefer să stau la distanță.

La primul serviciu al lui Venus, eu nu reușesc decât un retur scurt, pe care ea îl zdrobește pur și simplu, obținând primul său punct. La cel de-al doilea serviciu, abia apuc să-mi mișc racheta și, în timp ce scorul ajunge la 30-0, mă gândesc: „Fir-ar, V, dacă o să continui să servești așa, mă bagi în bucluc“.

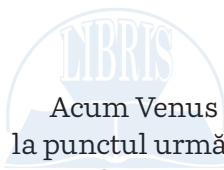
La un moment dat, în timpul primului serviciu al lui Venus, duc mâna la ureche și constat că unul dintre cercei mi-a căzut. (Nu că ar fi fost vreo urgență, dar nici nu puteam să trec cu vederea

această pierdere, nu credeți?) Ajutată de designerii de la Nike, am creat un supercostum pentru acest turneu – o rochie nostimă, de culoare roșie, la care am asortat o bandană lată, tot roșie. Ca accesorii, am folosit o pereche de cercei enormi, modelul cerc-în-cerc-în-cerc. Îmi place cum arăt, dar bineînțeles că acest lucru nu este un avantaj când joc împotriva surorii mele, căreia îi place, de asemenea, propria înfățișare. Arunc o privire peste fileu și nu pot să nu observ că și ea arată chiar grozav într-una dintre propriile sale creații. Este toată în negru. Uluitor. Mă gândesc: „În regulă, uite un imbold, V. Egalitate la punctele pentru stil“.

Îmi ating cu mâna urechea stângă, acolo unde au fost cercurile gigant. Nimic. Las însă cerceul din cealaltă ureche la loc și, în timp ce mă întorc pentru un moment cu spatele la fileu, râd scurt în sinea mea și-mi spun: „Mai bine ai avea grijă, Serena. Cerceii ăștia sunt grei! Poate încep să te tragă într-o parte“.

Mă întorc la joc și încep să am senzația că niciuna dintre noi nu vrea să-și adjudece acest prim set. Este doar începutul meciului și cu toate acestea comitem greșeli după greșeli. Venus e în spate, aproape de linia de tușă, așa că lovește lung returul meu și asta îmi aduce un punct. Face o dublă greșeală, astfel că tot eu iau și următorul punct. Mă bucur că l-am obținut, dar nu pot ignora faptul că V este frustrată, iar când devine frustrată, continuă, de obicei, cu un plus de efort, exact ce se întâmplă și acum. Are un nou serviciu fulgerător, pe care, cu mult noroc, reușesc să-l ajung, dar cam atât.

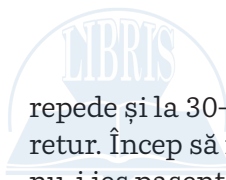
Acum Venus are 40-30. Face însă dublă greșeală la punctul următor și scorul ajunge la 40-40.

Egalitate. Un moment fascinant dintr-un ghem strâns. Când sunt pe serviciul ei, mă gândesc mereu să fac un break – este o bună ocazie. O singură greșeală și adversara mea va fi pusă cu spatele la zid. Am însă sentimentul că dețin controlul când servesc. Suntem amândouă într-un impas, dar ne raportăm diferit la această situație, în funcție de propriile senzații. Acum, senzația mea este că Venus se chinuie. Suntem doar la începutul meciului, știu asta. Ne mișcăm amândouă puțin greoi, știu și asta. Până acum însă, ea a făcut deja două duble greșeli și m-a prins într-un ghem pe care nu prea îl doresc și pe care nici nu-l merit în mod deosebit, așa că este un moment perfect pentru a face o mișcare.

Venus nu-mi dă nicio șansă: se duce în spatele terenului și îmi servește o minge puternică. Profită de returul slab și lovește mingea pe reverul meu, dintr-un unghi ciudat, pe care eu nu-l anticipez, și câștigă punctul. Are avantaj. Urmează un alt serviciu puternic, cu care ia ghemul.

Mă gândesc: „Ce spuneam? Că Venus se chinuie?! Ba bine că nu!”, după care îmi spun: „Hai, Serena, nu poți să stai deoparte și să aștepti ca Venus să cedeze. Trebuie să lupți ca să obții victoria. Acum“.

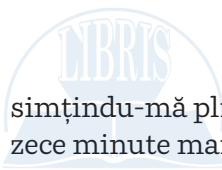
În timp ce mă apropii de linia de fund, îmi dau singură ordine foarte precise, dar parcă tot nu știu exact ce am de făcut. Venus mă prinde pe picior greșit cu următoarea lovitură – mă aplec într-un unghi greșit și, cum nu am timp să mă redresez, punctul este al ei. Scorul se schimbă în 0-15, dar mă redresez grație unui as (iubesc așașiăștia!) și ajung

repede și la 30-15, pentru că Venus lovește lung un retur. Încep să mă gândesc că niciuneia dintre noi nu-i ies pasențele în seara aceasta. Abia am avansat câteva ghemuri și meciul nu are nici personalitate, nici ritm, nici emoție. Nu facem decât să câștigăm puncte, când eu, când ea.

Îmi dau seama că meciul pe care îl jucăm nu poate fi palpitant de urmărit. Mă gândesc deseori la acest lucru, la faptul că-mi doresc să joc tenis într-un mod captivant, un tenis de top. Vreau să le ofer suporterilor motive să aplaude. Nu mă înțelegeți greșit – vreau și să câștig, este singurul lucru cu adevărat important, dar doresc să câștig într-un mod emoționant. Ador să joc cu tribunele arhipline. Îmi place la nebunie faptul că toți oamenii care vin la meci cheltuiesc timp și bani pentru a mă vedea jucând. Este o adevărată onoare, mai ales aici, în New York, unde admiratorii mi-au oferit mereu atâta susținere. Aici oamenii apreciază tenisul de bună calitate și simt că sunt responsabilă să fac pentru ei un efort și să le ofer un meci memorabil, care să-i ridice în picioare. Iar meciul pe care îl joc cu V pare mai degrabă un sforăit.

Probabil că nu este o idee bună să-mi fac astfel de gânduri în timp ce mă aflu aici, încercând să câștig turneul, dar nu mă pot abține. În plus, nu-mi fac griji doar că suporterii și-ar putea pierde interesul, ci mă gândesc și la propria persoană. Într-un fel, mă asemăn cu mulți alți jucători – ca să joc bine, îmi trebuie cineva care să mă țină tot timpul în gardă. Trebuie să fiu concentrată, încărcată cu tensiune. Îmi este imposibil să execut pur și simplu mișcările și să mă aștept să domin. Am început acest meci

simțindu-mă plină de exaltare și de adrenalină, dar, zece minute mai târziu, atât eu, cât și V am ajuns să ne șoptim una alteia cântece de leagăn. Dacă mă plictisesc, s-a terminat cu mine, așa că-mi impun să joc ceva mai periculos. O tactică greșită, pentru că nu poți menține un schimb de mingi grozav numai cu racheta ta. Un meci implică doi jucători care depind unul de celălalt. Fiecare meci are propria personalitate și o parte din mine știe că este nevoie de încă puțin timp pentru a înțelege natura meciului pe care îl joc cu V. Cealaltă parte însă îmi grăbește următoarele două servicii. Comit dublă greșeală și ajungem la 30 egal.

Mă gândesc: „Of, Serena, ești mândră de ce-ai făcut?”

Greșesc primul serviciu, iar la al doilea, Venus lovește un retur căruia i-aș face față în nouă ocazii din zece. Acum însă, în cea de-a zecea ocazie, tot ce pot să fac este să reacționez cu o lovitură slabă și să trimit mingea în fileu, modificând scorul la 30-40.

Un alt lucru pe care-l ador la tenis este rapiditatea cu care un meci își schimbă cursul. Nu-mi place atât de mult când meciul mă pune într-un dezavantaj precum cel în care aproape că mă aflu acum, dar trebuie să accepți, la pachet, și lucrurile bune și pe cele rele, nu? Dintr-odată, mă trezesc într-o groapă din care nu am nicio șansă să ies: Venus atinge fileul la punctul următor, mingea cade pe partea mea într-o poziție ciudată și, neavând cum s-o lovesc, obține ea primul break. Doar cu o săritură norocoasă a mingii.

Norocoasă pentru V, dar nu la fel de norocoasă pentru mine.

În timpul pauzei, caut un caiet mic și simpatic pe care-l folosesc de-a lungul fiecărui turneu pentru a consemna meciurile. În fiecare an încep un nou caiet și le păstrez pe toate încă de când mă aflu în circuit. Completez fiecare caiet cu precizări, mesaje și aforisme. Notez orice lucru care cred că m-ar putea inspira în următorul meci. Înainte să intru pe teren îl citesc de mai multe ori și mai arunc câte un ochi chiar și în timpul pauzelor, de fiecare dată când simt nevoia. Însemnările nu sunt altceva decât o grămadă de citate sau metode de a-mi aminti să mă folosesc de o anume slăbiciune din jocul adversarei ori să corectez una din propriul meu joc. Noaptea trecută, de exemplu, anticipând acest meci, am scris: „Relaxează-te. Nu zdrobi fiecare minge. Rămâi puternică. Tu ești sora cea mică, așa că presiunea este pe V. Aruncă sus la serviciu. Nu lăsa mingea să cadă“. Chiar înainte de începerea turneului, am mai adăugat: „Destinul tău a început, Serena. Amintește-ți de cei dragi. Sunt mândră de tine. Ține-o tot așa. Ești capabilă de orice“.

Înainte ca arbitrul de scaun să strige: „E timpul!“, am exact atât timp cât să citesc ambele mesaje și să sorb câteva guri de apă. În timp ce bag caietul înapoi în geantă și-mi tamponez fața cu un prosop, îmi repet ușor, cu fața afundată în țesătură, aceleași câteva cuvinte: „Ești capabilă de orice, Serena“.

Mă ridic și mă îndrept către jumătatea mea de teren. Mă gândesc: „Haide, Serena. Haide“.

Tu ai șapte titluri de Mare Șlem, nu ea. Tu ești numărul unu. Să joci cu un scop. Te vei mișca în față. Vei privi mingile. Ești cea mai bună din lume. Ești minunată. Stă în puterea ta, numai a ta. Tu ești aici să câștigi, nu ea. Trimite-o acasă pe stânga, pe stânga. (Beyoncé!!!) Vei adăuga efect de spin. Te vei lupta pentru fiecare punct. Nu-ți va fi teamă. Teamă nu se află în vocabularul tău. Nu există în natura ta. Nu se află în tine, punct. FĂRĂ FRICĂ!!!

– ÎNSEMNARE DIN CAIETUL DE MECI

Condu puțin, lovește puțin

Lumea mă întreabă mereu care este prima mea amintire despre tenis, dar mi-e teamă că nu am una. Tot ce-mi amintesc este că jucam tot timpul. Ca și cum tenisul ar fi fost parte din rutina de zi cu zi, precum mersul la slujbă, la Sala Regatului. Precum respiratul.

Am văzut cândva o fotografie cu mine în căruț și cu Venus care mă împingea pe un teren de tenis, dar nu-mi *amintesc* cu adevărat acel moment. Am văzut fotografii cu mine în timp ce țineam o rachetă primită cam pe vremea când am început să merg. Nu-mi *amintesc* nici acele momente. Știu aceste povești din auzite, bineînțeles. Unele dintre ele au ajuns cumva legende urbane ale tenisului, altele încă circulă prin familia mea. Multe dintre ele chiar sunt adevărate.

Cea mai bună poveste, pe care și-o poate aminti oricine, este de când aveam trei ani. Era sâmbătă

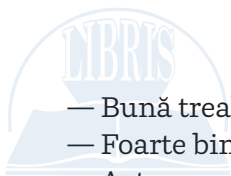
după-masă sau poate duminică. Părinții ne-au dus pe terenul public dintr-un parc din Lynwood, California, nu departe de casă. Eram cu toții: eu, sora mea mai mare Venus, mama și tata și surorile noastre mai mari, Lyndrea, Isha și Yetunde. Ele jucau tenis de ceva vreme, în timp ce eu mă târâiam de colo-colo. Într-o zi însă, tata a anunțat că sunt gata să fac și lansări. Mi-a pus în mână o rachetă standard, de mărime obișnuită, și m-a așezat la câțiva metri de fileu. A sărit după aceea în partea cealaltă a terenului și a început să arunce ușor mingile, până când am reușit să trimit câteva peste fileu.

— Uită-te la minge, Serena, atât, îmi spunea încontinuu, pe un ton răbdător și cu acea vorbă târăgănată de Louisiana pe care am ajuns s-o visez.

— Mișcă racheta, atât.

După mai mulți ani, a început să-mi spună Meeka – o variație a celui de-al doilea nume al meu, Jameka. Tunde mi-a pus această poreclă când aveam șase ani și cei din jur au preluat-o, iar mie îmi plăcea la nebunie s-o aud de la tata. Încă îmi spune Meeka și de fiecare dată mă face să-mi amintesc cum erau toate între noi când eram mică, când învățam pentru prima dată să joc cu adevărat. Puteți spune orice despre tata (iar lumea a spus mult prea multe de-a lungul anilor), dar avea un comportament tandru când dorea, mai ales când eram abia la început. Transforma totul într-un joc, mă încuraja să lansez cât de tare puteam. Nu conta pentru el unde loveam mingea sau cum o loveam, ci faptul că o loveam și atât.

După fiecare aruncare îmi spunea un cuvânt de încurajare, o mică laudă:

— Bună treabă, Serena.

— Foarte bine.

— Asta e.

Surorile mele se uitau la mine, mă aplaudau și urmăreau mingile pe care le ratam sau pe care le trimiteam în terenul alăturat. Trecuseră și ele prin asta la primele lor lovituri. Lui Venus i se întâmplase cu doar un an înainte. Fusesem deja pe lângă teren destul de mult timp ca să știu ce trebuia să fac. Venise pur și simplu rândul meu. În sfârșit. Nu că s-ar fi organizat o ceremonie specială pentru acest moment. Atunci nu era mare lucru, dar acum privesc înapoi și văd cât de mult am evoluat cu toții. Sora mea, Isha, își amintește chiar și cu ce eram îmbrăcată: un tricou alb de tenis, cu crețuri la mijloc, decorat cu flori roz, gri și purpurii. Părul, împletit în șiruri, era prins într-o coadă de cal în vârful capului. Chiar și pe atunci, aveam stil. Nu aveam bani pentru echipament de tenis adecvat, dar doream să arăt *bine*.

Eram mică. Oamenilor le vine greu să creadă asta, judecând după înălțimea mea actuală. Venus a fost mereu mai înaltă pentru vârsta ei, dar eu eram tare scundă. Acea rachetă obișnuită era probabil mai mare decât mine, dar nu ne puteam permite o rachetă pentru copii. Peste ani, m-am întrebat dacă faptul că am dat primele lovituri cu o rachetă mai mare decât mine nu și-a pus amprenta asupra modului în care jucam. Poate că aceea a fost prima dovadă că tata a ridicat ștacheta atât de sus, încât succesul a devenit ceva palpabil, aflat undeva la îndemână. Tot ce trebuia să fac pentru a-l atinge era să mă ridic.

Pentru a ne putea preda nouă, părinții mei au învățat la rândul lor să joace tenis. Acesta este unul dintre primele lucruri pe care le menționează lumea când vorbește despre cariera mea sau a lui Venus și care, din anumite motive, nu este văzut mereu ca ceva pozitiv. Nu pot să pricep ce este greșit în a învăța ceva pentru a le putea transmite mai departe și copiilor tăi. Da, a fost o mișcare calculată. La un moment dat, tata urmărea un meci la televizor și nu-i venea să creadă câți bani făceau femeile acelea doar pentru că loveau o minge de tenis. A spus această poveste de atâtea ori încât mi s-a întipărit în minte. Privea un meci jucat de Virginia Ruzici, campioana din 1978 de la French Open. Comentatorul a menționat că Ruzici tocmai câștigase într-o singură săptămână 40 000 de dolari, mai mult decât câștigase tatăl meu tot anul. Ce vedea acolo nu se potrivea cu efortul pe care îl depunea pentru o viață normală, cu cât de greu muncea mama sau cu cât de dificil se descurcau toți cei pe care-i cunoștea. Povestea spune că tata a ieșit a doua zi să cumpere un ziar ca să poată verifica câștigurile lui Ruzici și să vadă cu ochii lui dacă un jucător de tenis putea face într-adevăr atât de mulți bani într-un timp atât de scurt. Când s-a dovedit a fi adevărat, s-a întors acasă și i-a spus mamei:

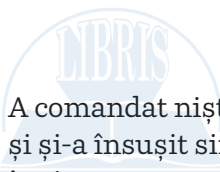
— Trebuie să mai facem doi copii și să-i transformăm în mari stele ale tenisului.

Cel puțin asta este replica pe care le-o tot repeta reporterilor după ce eu și Venus am început să jucăm în circuit. A devenit o poveste de-a gata și un simbol a ceea ce pot face oamenii cu un pic de viziune și hotărâre, atunci când ajung la ceva nou, dincolo de ceea ce știau.

Acum, spuneți-mi: ce-i rău în *asta*? Să găsești un drum plin de recompense, o cale pe care copiii tăi ar putea-o urma, și să le indici direcția cea bună? Nu mi se pare nimic de criticat aici, dar lumea se grăbește să critice, nu credeți? În orice caz, sunt sigură că povestea despre cum a ajuns familia mea la tenis a fost înflorită de-a lungul anilor, dar în principiu cam așa s-a întâmplat. Și a fost și îndelung criticată pentru că s-a împământenit ideea că, dacă n-ai crescut în preajma unui teren de tenis, dacă acest sport n-a fost în sângele tău încă de la naștere, nu poți avea nicio pretenție. Mă tem că așa e și tenisul. Se pare că nu ai niciun drept, nici măcar să îl predai, dacă nu aparții pe deplin acestui sport, adică dacă nu te-ai născut cu el sau dacă nu-l joci la nivel înalt. Pentru infinit de mult timp, un întreg grup de copii cu potențial, dar fără privilegii, a fost ținut departe de acest sport din pricina a ce se cuvine și ce nu. Tenisul a părut probabil un sport al celor cu avantaje – și cred că așa și era. Am știut întotdeauna că sentimentul acesta al dreptului este întărit de limbajul jocului: avantaj *eu*!

Nu, porțile jocului nu erau închise pentru nimeni, cel puțin nu cu adevărat, ci doar în esență. Dacă părinții tăi nu jucau, nu exista niciun motiv să joci tu. Dacă nimeni din comunitatea ta nu juca, nici tu nu te gândeai să întinzi mâna după vreo rachetă. Dacă nu-ți permiteai să faci parte din vreun club șmecher, nu-ți trecea prin cap să iei o rachetă de tenis și să înveți singur jocul pe vreun teren public. Tata a văzut însă în tenis un mod de a deschide ușa pentru ficele lui, gândindu-se probabil că e cu atât mai bine cu cât sunt mai multe uși deschise.

A comandat niște manuale de tenis și lecții video și și-a însușit singur jocul. Ideea lui era să ajusteze în timp ce avansa. Își făcea temele, împrumuta ce-i plăcea de la un antrenor sau de la altul și găsea un mod de a le învăța pe fiicele sale.

La acel moment, mama era însărcinată cu Venus, dar cu toate astea se afla mereu alături de tata pe teren, unde își exersa forehandul și unde făcea instructaje, exerciții de tehnică sau de strategie. Amândoi erau sportivi buni, așa că am învățat și tenisul ușor. Erau amândoi puternici, cu un fizic dezvoltat și o bună coordonare. Și l-au însușit repede. Nu după mult timp, au considerat că puteau lovi destul de bine cât să demonstreze că au o tehnică adecvată și o strategie de joc. După cum povestea tata, ideea era să-și învețe fetele să fie campioane, exact ca jucătorii profesioniști pe care-i văzuse la televizor, exact ca Virginia Ruzici! – lucru care s-a întâmplat, dar mult mai târziu. A fost parte a legendei care s-a creat în jurul familiei mele după ce am început să avem ceva succes. Tăria psihică, concentrarea încăpățânată, afirmațiile pozitive, gândirea de campion... toate acestea au venit și ele mai târziu, după ce ne-am apucat de sport și am început să dovedim că avem ceva talent.

Tata era absolut convins că tenisul va fi biletul nostru spre o lume mai bună, momentul de evadare din Compton, acel cartier dur și decăzut din Los Angeles în care locuiam, dar mai știa și că trebuia să facă multe eforturi pentru a-l obține. Știa că nu era suficient să ne învețe să jucăm și să ne antreneze pentru a deveni campioane. Dacă asta ar fi fost de ajuns, atunci oricine ar fi făcut-o. Trebuia să fi

fost binecuvântate de Dumnezeu cu ceva talent și abilități sportive, să dezvoltăm o pasiune pentru joc și să avem o voință de fier pentru a reuși, iar toate acestea aveau nevoie de timp ca să se vadă. Sau să nu se vadă. Așa că la început tenisul a fost doar ceva de făcut, un mod de a fi împreună ca o familie.

Nu mă înțelegeți greșit: succesul în tenis a devenit o țintă reală pentru noi. Foarte repede. A devenit, evident, ținta tatălui meu. Și ceea ce nu-și dau seama mulți oameni este că mama i-a fost alături la fiecare pas. Era și afacerea ei. Nu doar îl susținea pe tata în viziunea lui, ci vedea, dorea și muncea pentru asta la fel de mult ca el. Avea propriile sale idei despre cum trebuia să ne antrenăm. Chiar și acum, ea este unul dintre cei mai buni analiști ai mei, ea știe cel mai bine să observe ce merge și ce nu. Când eram mică, petreceam timpul lovind mingea mai mult cu mama decât cu tata. Venus era de obicei pe terenul alăturat, cu tata. Și apoi, când venea rândul surorilor mai mari să lovească, eu și Venus începeam să le adunăm mingile.

Jucam tenis cu toții, tot timpul. Era ocupația noastră. Toată lumea știa că, în fiecare zi, după școală, eram pe acele terenuri de tenis. Nu existau decât două terenuri în parc, în Compton, așa că cei câțiva jucători amatori de acolo știau că nu puteau juca decât în timpul zilei, pentru că, după ora 15, venea Richard Williams și-și parca dubița Volkswagen, de culoare galben murdar, cu acoperiș alb, iar cele cinci fete ale sale puneau stăpânire pe ele de parcă ar fi fost ale lor. Mai existau câteva terenuri în parcul din Lynwood – să fi fost vreo șase –, dar noi le foloseam mereu pe cele două din